Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
fax: +48 22 355 70 18
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

Redakcja:
Lucyna Olborska
Małgorzata Olczak-Wąsik
Małgorzata Tworek

Polskie Centrum Akredytacji jest krajową jednostką akredytującą, upoważnioną do akredytacji jednostek oceniających zgodność na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz 542). Polskie Centrum Akredytacji posiada status państwowej osoby prawnej i jest nadzorowane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

PCA INFO

wydarzenia
opinie
perspektywy

NR 15
Sierpień 2017

2017

Polskie Centrum Akredytacji

Spis treści

1. Słowo wstępne ... 3
2. System zarządzania w laboratoriach – czas na zmiany ... 4
3. PCA w skrócie ... 8
4. Strefa auditora ... 12
5. Działalność akredytacyjna ... 14
   - 5.1 Rozszerzenie i harmonizacja działalności akredytacyjnej w obszarach regulowanych ... 14
   - 5.2 Rozszerzenie i harmonizacja działalności akredytacyjnej w obszarach dobrowolnych ... 17
   - 5.3 Nowelizacja norm ... 21
   - 5.4 Nowe zasady dotyczące stosowania znaków IAF MLA i ILAC MRA ... 22
6. Współpraca międzynarodowa ... 23
7. Podsumowanie ankiety satysfakcji klientów za 2016 rok ... 25
8. Szkolenia ... 26
9. PCA w liczbach ... 27

1 Słowo wstępne

Szanowni Państwo!

Trzymają Państwo w ręku już piętnasty numer „PCA Info – wydarzenia, opinie, perspektywy", który powstał specjalnie dla Was. Staramy się, aby nasi czytelnicy znaleźli w nim wszystko, co wiąże się z codzienną działalnością PCA. Nasze wydawnictwo funkcjonuje jako narzędzie do przekazywania informacji i opinii na temat naszych wieloletnich doświadczeń w zakresie akredytacji i systemu oceny zgodności.

Przygotowując jubileuszowe wydanie myśleliśmy przede wszystkim o tym, aby było ono dla Państwa użyteczne i ciekawe, aby przykuwało uwagę i zachęcało do wnikliwego zapoznania się z treścią. Mam nadzieję, że ten efekt udało nam się osiągnąć.

W tym wydaniu szczególnie polecamy temat numeru, jakim jest „System zarządzania w laboratoriach – czas na zmiany". Zapowiedź zmian w normie ISO/IEC 17025 wzbudza w środowisku laboratoriów ogromne zainteresowanie już od kilkunastu miesięcy, dlatego będziemy o nich mówić i oswajać z nimi. Innym ważnym tematem tego numeru jest nasza działalność akredytacyjna, a dokładniej jej rozszerzenia i harmonizacje w obszarach regulowanych i dobrowolnych. Zebraliśmy dla Państwa najważniejsze tematy i mamy nadzieję, że będzie to pożyteczna wiedza.

Chciałam także serdecznie podziękować autorom, którzy przyczynili się do powstania tego wydania oraz zapraszam do dalszej współpracy. Życzę wszystkim Państwu przyjemnej lektury.

Lucyna Olborska

Dyrektor
Polskiego Centrum Akredytacji

TEMAT NUMERU

System zarządzania w laboratoriach – czas na zmiany

fot. Mirosław Stelmach

Nowelizacja normy ISO 17025 znacząco zmieni podejście do systemu zarządzania laboratoriami. Efektem będzie jeszcze lepsza jakość badań, które otrzyma klient czy konsument.

Andrzej Brzyski, Prezes Klubu Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB

Polskie laboratoria funkcjonują na rynku międzynarodowym i są konkurencyjne. Jestem jednak przekonana, że wykorzystanie momentu, iż mamy zwiększyć swoje kompetencje będzie możliwością pokazania się również na rynku międzynarodowym i zwiększenia konkurencji na rynku laboratoriów.

prof. Ewa Bulska, Dyrektor Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego

Jeśli chodzi o funkcjonowanie laboratoriów, podejście procesowe zmienia zasady pracy. Minimalizuje i ogranicza tzw. „papierologię". Z punktu widzenia czasu, jaki laboratoria musiały poświęcać na dokumentację, jest to jak najbardziej pozytywna regulacja.

dr inż. Anna Bugajewska, Dyrektor naukowo-techniczny Silliker Group Corporation

To tylko niektóre z wypowiedzi jakie zostały udzielone przez ekspertów podczas debaty zorganizowanej przez PCA w Centrum im. Adama Smitha nt. znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 17025 dotyczących ogólnych kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących.

Zapowiedź zmian w normie ISO/IEC 17025 wzbudza w środowisku laboratoriów ogromne zainteresowanie już od kilkunastu miesięcy. W powszechnym obiegu funkcjonuje wiele opinii, często sprzecznych ze sobą, na temat zmian, jakie powinny zostać wprowadzone w systemach zarządzania laboratoriów w związku z nowelizacją normy. Dlatego eksperci PCA, korzystając z wiedzy nabytej w ramach prac w gremiach organizacji międzynarodowych EA i ILAC, a przede wszystkim uczestnictwa w pracach grupy roboczej ISO/CASCO WG 44, odpowiedzialnej za nowelizację normy, podczas licznych konferencji i wykładów przybliżają zainteresowanym przedstawicielom laboratoriów ogólne podejście do planowanych najważniejszych zmian wymagań. Szczególnie z punktu widzenia konieczności i głębokości zmian w dotychczasowych systemach zarządzania laboratoriów.

Jednym z takich spotkań była debata ekspercka, podczas której przedstawiciele środowiska laboratoryjnego omówili wpływ zmian w wymaganiach normy na funkcjonowanie laboratoriów.

W rozmowie jednogłośnie zgodzili się, że nowa norma przyczyni się do wzrostu kompetencji laboratoriów, a na rynku – do wzmocnienia znaczenia badań laboratoryjnych jako nośnika informacji o produktach, co przełoży się także na zwiększenie świadomości społeczeństwa. Nowelizacja normy przyczyni się również m.in. do wzrostu świadomości laboratoriów o znaczeniu wyniku badania, który przekazywany klientom, powinien pozwolić im dowiedzieć się co on oznacza, na ile potwierdza zgodność lub niezgodność z wymaganiami przy uwzględnieniu ryzyka związanego z podjęciem fałszywej decyzji o zgodności lub niezgodności.

Czas na zmiany

Akredytacja laboratoriów w odniesieniu do wymagań normy ISO/IEC 17025:2005 będzie uznawana tylko 3 lata od daty opublikowania znowelizowanej normy. W tym czasie akredytowane laboratoria będą zobligowane do wprowadzenia zmian w systemie zarządzania i zgłoszenie do jednostki akredytującej, przed upływem określonego terminu, gotowości do poddania się ocenie w odniesieniu do znowelizowanych wymagań normy. Laboratoria przygotowujące się do akredytacji będą również zobligowane do uwzględnienia powyższych ustaleń. Czasu jest relatywnie dużo, aby przy konstruktywnym i właściwym podejściu do zmian wymagań, laboratoria uaktualniły swoje systemy zarządzania terminowo, bez dużego nakładu pracy oraz środków.

Ważne jest to, że nowelizacja generalnie nie jest ukierunkowana na zwiększenie wymagań dotyczących zasobów laboratoriów, a tym samym nie generuje potrzeby dodatkowych inwestycji w zasoby. W znowelizowanych postanowieniach normy jednoznacznie wyróżniono wymagania, wskazano możliwości, dopuszczenia oraz zalecenia. Treść normy wskazuje również cele, które powinny być osiągnięte przez laboratorium przy realizacji poszczególnych etapów działalności laboratoryjnej.

Nie bez znaczenia są także kwestie konieczności zmian dostosowawczych postanowień systemu zarządzania w odniesieniu do: bezstronności oraz poufności w działalności laboratorium, struktury (organizacji), działań dotyczących ryzyka i możliwości/szans, usług zewnętrznych i dostaw, podejmowania decyzji o zgodności/niezgodności wyników z wymaganiami, strategii dotyczącej zapewnienia spójności pomiarowej i monitorowania jakości wyników przy wykorzystaniu PT/ILC. Jedną z kluczowych zmian w nowelizacji jest wymóg posiadania kompetencji do podejmowania decyzji o zgodności/niezgodności wyniku z wymaganiami z uwzględnieniem ustalonego poziomu ryzyka wydania fałszywej decyzji. Zaktualizowana norma wprowadzi również konieczność procesowego podejścia do działalności laboratoriów, a tym samym rozpatrywania poszczególnych działań w ich wzajemnym powiązaniu i oceny rezultatów tych działań (jako wyjść) z punktu widzenia ich przydatności dla powiązanych elementów procesu jako wejść.

Polskie laboratoria w europejskiej czołówce

Liczna grupa akredytowanych laboratoriów, która zwiększa się z roku na rok, stawia Polskę w czołówce Europy pod względem liczby udzielonych akredytacji. Polskie akredytowane laboratoria reprezentują wysoki poziom jeżeli chodzi o wyposażenie, procedury badawcze i pomiarowe oraz wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Prowadzą one bardzo szeroką i wielodziedzinową działalność. Dostosowanie systemów zarządzania laboratoriów do znowelizowanych wymagań normy ISO/IEC 17025 będzie zatem w pewnym stopniu zależeć od dziedziny i zakresu prowadzonej działalności laboratorium.

Wraz z nową normą ISO/IEC 17025 laboratoria spełniając jej wymagania, świadczyć będą poszerzony zakres usług. W efekcie będą one nie tylko przekazywać wynik, który jest wiarygodny i rzetelny, ale też taki, który posiada wszystkie cechy, dzięki którym użytkownicy wyników będą mogli mieć do nich zaufanie przy podejmowaniu w oparciu o nie decyzji, będą mieć podstawę do wyciągania wniosków czy też stosowania regulacji prawnych. Znowelizowana norma prowadzi do wspomagania klienta przez laboratorium poprzez pełną interpretację wyniku i ocenę ryzyka związanego z jego wiarygodnością. Wprowadzenie wymogu umiejętności eksperckiej oceny wyniku badania i oceny jego ryzyka przez laboratoria w ostateczności przełoży się na lepsze decyzje biznesowe, administracyjne lub konsumenckie.

fot. PCA

Temat nowelizacji normy był również tematem przewodnim tegorocznego seminarium, które dla uczestników 19. Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab (29-31.03.2017), przygotowało Polskie Centrum Akredytacji.

Targi EuroLab to specjalistyczne wydarzenie o charakterze biznesowo-naukowym, skierowane do branży laboratoryjnej, powstające przy współpracy merytorycznej ośrodków naukowo-badawczych z całej Polski. Jest miejscem promocji najnowszych rozwiązań i technologii przeznaczonych dla laboratoriów, jak również niezastąpionym źródłem informacji i opinii o najnowocześniejszych trendach w badaniach, metodach i technikach badawczych.

PCA jest obecne od wielu lat na targach EuroLab i w ramach aktywnego uczestnictwa szerzy wiedzę na temat akredytacji. Przez trzy dni trwania targów przedstawiciele laboratoriów mogli więc porozmawiać z ekspertami z PCA i poszerzyć swoją wiedzę o systemie akredytacji.

Działalność PCA, czyli akredytacja jednostek oceniających zgodność, to przede wszystkim akredytacja laboratoriów. Śmiało można stwierdzić, że akredytacja wiąże się nierozerwalnie z usługową działalnością laboratoriów. Dlatego nie mogło zabraknąć PCA i tematów związanych z akredytacją na targach EuroLab, czyli tam gdzie poruszane są istotne dla działalności laboratoriów zagadnienia – zaznaczyła Lucyna Olborska, dyrektor PCA.

fot. PCA

Seminarium PCA poprowadzili Tadeusz Matras, Kierownik Biura ds. Akredytacji, Hanna Tugi, Kierownik Działu Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności, Katarzyna Szymańska z Działu Akredytacji Badań Mechanicznych i Fizycznych oraz Katarzyna Wiśniewska z Działu Akredytacji Wzorcowań, którzy omówili planowane kierunki i zakres zmian wymagań normy, w tym: przedstawili harmonogram nowelizacji i wdrożenia normy,

przyjętą – nową strukturę wymagań oraz zakres postanowień podstawowych rozdziałów normy. Zwrócono szczególną uwagę na zmiany w wymaganiach odnoszące się do struktury (organizacji) laboratorium, udokumentowania systemu zarządzania i jego projektowania przy uwzględnieniu dwóch możliwych opcji. Podkreślono potrzebę podejmowania przez laboratorium działań dotyczących ryzyka i możliwości (szans), zmienionej strategii zapewnienia spójności pomiarowej oraz przedstawiania stwierdzeń zgodności/niezgodności wyników z określonymi wymaganiami.

Liczba akredytowanych laboratoriów w naszym kraju to ponad 1400 podmiotów. Ta liczba stawia nas w równym rzędzie z Włochami, Francją, Niemcami i Wielką Brytanią. To siła i potęga polskiej gospodarki – podkreślił Tadeusz Matras.

Pełna treść prezentacji oraz foto i video relacja: http://bit.ly/2pFABB8

Cykl szkoleń na temat nowelizacji normy ISO/IEC 17025

PCA jako krajowa jednostka akredytująca, od początku uruchomienia prac związanych z nowelizacją normy ISO/IEC 17025 prowadzi szeroką akcję informacyjną w branżowych mediach oraz w ramach seminariów i konferencji, prezentując stan prac związanych z nowelizacją oraz kierunki zmiany wymagań. Zakres i intensywność tych informacji powinna być wystarczająca do przygotowania się laboratoriów do procesu dostosowania funkcjonujących w nich systemów zarządzania. Jednocześnie, w ramach działalności szkoleniowej, PCA planuje uruchomić cykl szkoleń poświęconych znowelizowanym wymaganiom normy ISO/IEC 17025. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w dalszej części tego wydania PCA Info oraz na naszej stronie internetowej www.pca.gov.pl.

Nowelizacja normy ISO/IEC 17025 szansą na awans do czołówki UE

W Polsce funkcjonuje blisko 1400 akredytowanych laboratoriów badawczych i wzorcujących. Laboratoria te, zgodnie z rezolucjami organizacji EA i ILAC właściwymi ds. akredytacji laboratoriów w Europie i na całym świecie, będą musiały dostosować swoje systemy zarządzania do wymagań znowelizowanej normy ISO/IEC 17025, tak, aby mogły być ocenione przez jednostki akredytujące w przeciągu trzech lat od jej opublikowania. Po opublikowaniu nowej normy, PCA wyda komunikat określający zasady akredytacji w okresie przejściowym. Po jego ukazaniu się laboratoria będa mogły niezwłocznie ubiegać się o akredytację w odniesieniu do nowej normy.

fot. PCA

3 PCA w skrócie

Marzec 2017

Konferencja „Perspektywy rozwoju laboratoriów badawczych"

Perspektywy rozwoju laboratoriów badawczych – to tytuł II konferencji naukowo-szkoleniowej, która odbyła się w marcu, w Poznańskim Parku Naukowo-Technologicznym (PPNT). Konferencja, zorganizowana przez czasopismo „Laboratorium – Przegląd Ogólnopolski" we współpracy z PPNT, była okazją do spotkania i wymiany wiedzy oraz kontaktów biznesowych dla wszystkich profesjonalistów pracujących na co dzień w branży laboratoryjnej. W spotkaniu wzięli udział eksperci PCA, którzy przedstawili uczestnikom prezentację „Zarządzanie działalnością laboratoryjną w rozumieniu postanowień nowelizowanej normy ISO/IEC 17025". Złożyły się na nią cztery tematy:

1. Struktura znowelizowanych wymagań.
2. Organizacja i zarządzanie zasobami.
3. Procesy i ich elementy.
4. Działania dotyczące ryzyka i możliwości (szans).

Szczegółowe omówienie tematów znajduje się na stronie: http://bit.ly/2qmisog

Kwiecień 2017

PCA z własnym kanałem na YouTube

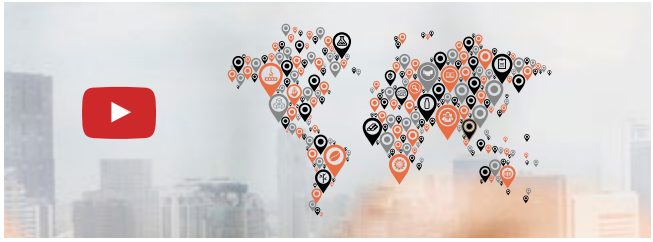

PCA nie pomija żadnych możliwości komunikacyjnych ze swoimi odbiorcami. Obok już prowadzonych profili w mediach społecznościowych na Facebooku i Twitterze, utworzony został profil na LinkedIn i kanał na YouTube. Wszystkie te kanały wspierają utrzymywanie relacji z obecnymi klientami, jak również budowanie relacji z potencjalnymi klientami PCA.

Na kanale YouTube odbiorcy znajdą materiały video, które zamieszczane są na bieżąco. Pozwolą one poznać konsumentom/odbiorcom jak szeroki zakres działań obejmuje akredytacja udzielana przez PCA. Video pokazują m.in. że indywidualny konsument korzysta w sposób pośredni z akredytowanych wyników oceny zgodności. Dowie się, że widząc np. na etykiecie skład danego produktu, będzie mógł porównać je z wymaganiami.

Nasze profile:

Szkolenie kadry dla gospodarki – jakość elementem innowacyjności

Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego, wraz z Polskim Centrum Akredytacji, zorganizowało szkolenia poświęcone jakości wyników pomiarów chemicznych w laboratoriach badawczych. Innowacyjny charakter szkoleń opiera się na połączeniu wykładów PCA z zakresu systemu zarządzania z zajęciami praktycznymi realizowanymi w laboratoriach badawczych Centrum Nauk Biologiczno–Chemicznych UW, prowadzonymi przez wykwalifikowaną kadrę naukową.

Szkolenia skierowane są do personelu technicznego chemicznych laboratoriów badawczych, zajmującego się opracowaniem i walidacją oraz wdrażaniem metod badawczych, a szczególnie praktycznymi aspektami zapewniania spójności pomiarowej w badaniach chemicznych oraz szacowaniem niepewności pomiaru.

Więcej na temat szkoleń PCA: http://bit.ly/2oDVnRf

Rozszerzenie EA MLA dla PCA w zakresie akredytacji organizatorów badań biegłości

Rada ds. Wielostronnego Porozumienia przy European co-operation for Accreditation (EA MAC) 26 kwietnia 2017 roku podjęła decyzję o rozszerzeniu zakresu porozumienia EA MLA dla Polskiego Centrum Akredytacji o obszar dotyczący akredytacji organizatorów badań biegłości (PT) w odniesieniu do wymagań normy międzynarodowej ISO/IEC 17043.

EA MAC podjęła również decyzję w sprawie członkostwa innych jednostek akredytujących w tym zakresie – jako pierwszych w Europie. Podstawą takich decyzji były pozytywne wyniki ewaluacji przeprowadzonych w 2016 roku w obszarze akredytacji organizatorów PT. Rygorystyczny system ewaluacji ma na celu przede wszystkim potwierdzenie spełnienia wymagań przez jednostki akredytujące oraz tworzenie zaufania wśród regulatorów i innych podmiotów zainteresowanych wynikami dostarczanymi przez akredytowanych organizatorów badań biegłości.

Rada podjęła również decyzję o utrzymaniu przez PCA statusu członka EA MLA w dotychczasowym zakresie, obejmującym akredytację laboratoriów badawczych (w tym medycznych) i wzorcujących, jednostek certyfikujących wyroby, jednostek certyfikujących systemy zarządzania, jednostek certyfikujących osoby, jednostek inspekcyjnych oraz weryfikatorów GHG.

24 maja 2017 roku w Bled (Słowenia), podczas Zgromadzenia Ogólnego EA, Dyrektor PCA Lucyna Olborska oraz Przewodniczący EA MAC Paulo Tavares oficjalnie podpisali porozumienie o wzajemnym uznawaniu w ww. obszarze.

Dowiedz się więcej na: http://bit.ly/2pozcMa

Maj 2017

Autorska wystawa w PCA

Działalność akredytacyjna PCA stała się motywem grafik opracowanych przez rysownika Szczepana Sadurskiego. Serię autorskich rysunków dedykowanych działalności PCA można od maja tego roku obejrzeć w ramach wystawy w siedzibie PCA (Warszawa, ul. Szczotkarska 42).

Grafiki w humorystyczny sposób przedstawiają i komentują obszary działalności akredytowanych przez PCA jednostek oceniających zgodność, w zakresach takich jak pojazdy, budownictwo, personel, zabawki czy urządzenia pokładowe w samolotach. Dzięki zastosowaniu konwencji komiksowej przekaz stał się atrakcyjniejszy, a zakres działalności PCA został przedstawiony i opowiedziany w bardziej przystępny sposób.

Wystawa pokazuje odbiorcom, a tym samym konsumentom, że akredytacja dotyczy wielu obszarów, oraz że wiele przedmiotów i usług, z których korzystają na co dzień, mających wpływ na ich bezpieczeństwo, jest

przedmiotem akredytowanej przez PCA oceny zgodności, np.:

- liny używane przez amatorów wspinaczek górskich (ważne, aby ich wytrzymałość była sprawdzana w akredytowanych laboratoriach),
- zabawki, których bezpieczeństwo potwierdzone jest odpowiednimi certyfikatami wydanymi przez akredytowane jednostki,
- urządzenia na pokładach samolotów, od sprawności których zależy życie wielu pasażerów, potwierdzane są przez akredytowane laboratoria wzorcujące,
- cegły używane do budowy np. budynków użyteczności publicznej (bezpieczeństwo budynków zapewnione jest przez akredytowane laboratoria i jednostki certyfikujące).

Innowacyjny pomysł PCA przedstawienia akredytacji poprzez grafiki, został opisany w majowym wydaniu newslettera International Accreditation Forum, IAF News.

Zachęcamy do śledzenia naszych portali społecznościowych, gdzie w ramach ogłaszanych konkursów i zagadek będzie można otrzymać upominek z autorską grafiką rysownika.

IV Międzynarodowa Konferencja ETICS

Dyrektor PCA Lucyna Olborska wzięła udział w IV Międzynarodowej Konferencji ETICS, zorganizowanej przez Stowarzyszenie na Rzecz Systemów Ociepleń (Ożarów Mazowiecki, 11-12.05.2017 r.). Konferencja dedykowana była polskiej branży ociepleń i chemii budowlanej. W związku z jubileuszem sześćdziesięciolecia technologii ociepleń środowiskowych, przedmiotem dyskusji uczestników były rosnące wymogi stawiane budownictwu oraz perspektywy dalszego rozwoju branży – jednej z najsilniejszych w Europie.

Akredytacja, obok norm i oceny zgodności, jest powszechnie uznanym i akceptowanym narzędziem wspierającym branżę budowlaną, właścicieli budynków i inne podmioty działające w tym obszarze, począwszy od wykonawców robót budowlanych i producentów, poprzez projektantów i architektów, na konstruktorach czy inżynierach budownictwa skończywszy – powiedziała dyrektor PCA, Lucyna Olborska w swoim wystąpieniu.

Ważnym punktem konferencji były także wystąpienia Romana Sobczaka z Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa oraz Anny Wilczewskiej z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Przedstawiciele ww. urzędów zaprezentowali aktualny status przepisów dotyczących systemów ociepleń, w tym zasady wprowadzania tych wyrobów do obrotu oraz procedury i wyniki kontroli sprawowanych przez nadzór budowlany u producentów, w hurtowniach budowlanych i na budowach. Dyrektor PCA przedstawiła prezentację „Akredytacja jako potwierdzenie kompetencji laboratoriów" (prezentacja dostępna na stronie internetowej PCA).

Więcej informacji na temat konferencji, prelegentów, jak również poprzednich edycji Międzynarodowej Konferencji ETICS można znaleźć na stronie internetowej www.konferencjaetics.com.pl.

Czerwiec 2017

Powołanie Zastępcy Dyrektora PCA

W wyniku konkursu przeprowadzonego na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie konkursów na stanowiska Dyrektora i Zastępcy Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji, na stanowisko Zastępcy Dyrektora PCA został powołany Andrzej Kolasa (na czteroletnią kadencję) – od 1 czerwca 2017 r. do 31 maja 2021 r. Powołania dokonał Minister Rozwoju i Finansów na podstawie ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Światowy Dzień Akredytacji 2017 (#WAD2017)

Światowy Dzień Akredytacji obchodzony jest 9 czerwca na całym świecie. Został on ustanowiony w celu promocji roli i znaczenia akredytacji jako narzędzia służącego zapewnieniu szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego. Patronują mu: International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) i International Accreditation Forum (IAF).

„Akredytacja: zapewnianie zaufania do infrastruktury i budownictwa" – to hasło tegorocznego Światowego Dnia Akredytacji. Dlaczego budownictwo? Ponieważ sektor ten ma znaczący wpływ na tworzenie właściwych warunków dla zrównoważonego rozwoju. Ważny jest też dla rozwoju gospodarczego, w tym tworzenia nowych miejsc pracy. Tym bardziej kluczowe znaczenie ma zapewnienie zaufania społeczeństwa do bezpieczeństwa i trwałości infrastruktury i obiektów budowlanych. Bez

wątpienia akredytacja zapewnia to zaufanie, oferując:

- system wspierający zarządzanie ryzykiem, zwiększający efektywność oraz potwierdzający zgodność z przepisami prawnymi,
- pewność, że przedsięwzięcia budowlane są sprawnie realizowane, place budowy są bezpieczne, a stosowane materiały – niezawodne,
- organom administracji publicznej wiarygodnych dowodów potwierdzających, że ukończone przedsięwzięcia zostały zrealizowane zgodnie z przepisami prawnymi, a powstałe obiekty budowlane są bezpieczne w użytkowaniu.

W związku z obchodami, w ponad 100 krajach organizowane są kampanie informacyjne i edukacyjne w mediach oraz liczne spotkania okolicznościowe, w ramach których podnoszona jest świadomość na temat roli akredytacji – w tym roku – akredytacji w sektorze budownictwa.

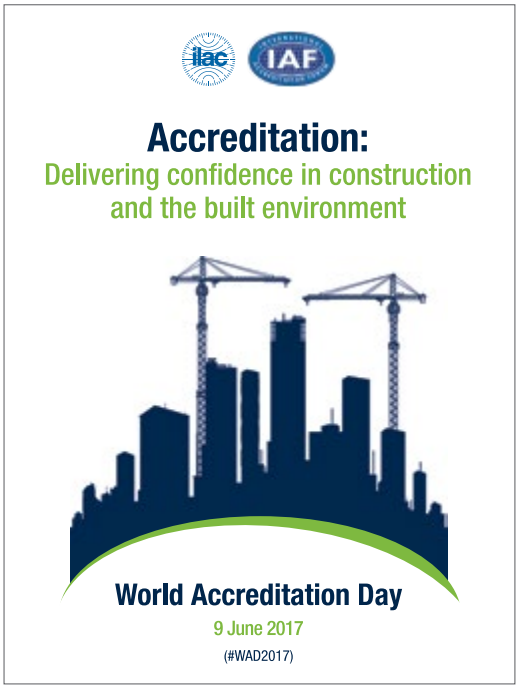

PCA również w uroczysty sposób obchodzi ten dzień. Z tej okazji 5 czerwca zorganizowaliśmy debatę ekspercką, podczas której – w kontekście tegorocznego tematu – eksperci PCA i zaproszeni goście rozmawiali na temat korzyści płynących z akredytacji, a także przyszłości akredytacji w sektorze budowlanym. W spotkaniu uczestniczyli: Jacek Szer – Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Anna Panek – Zastępca Dyrektora ds. Oceny Technicznej i Harmonizacji Europejskiej w Instytucie Techniki Budowlanej, Katarzyna Hatowska – Kierownik Zakładu Certyfikacji w Instytucie Techniki Budowlanej, Natalia Petryk – Naczelnik Wydziału Rynku Infrastruktury w Departamencie Zezwoleń Technicznych i Interoperacyjności Urzędu Transportu Kolejowego, Jacek Michalak – Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Systemów Ociepleń, Roman Sobczak z Wydziału Przepisów Techniczno-Budowlanych i Wyrobów Budowlanych Departamentu Architektury, Budownictwa i Geodezji w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa oraz Andrzej Sadowski – Prezydent Centrum im. Adama Smitha. PCA reprezentowali: Lucyna Olborska – Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji, Andrzej Kolasa – Zastępca Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji, a także eksperci PCA z działów akredytacji w obszarze laboratoriów, inspekcji i certyfikacji.

Dyrektor PCA Lucyna Olborska, otwierając debatę, wyjaśniła dlaczego tegoroczne hasło Światowego Dnia Akredytacji poświęcone jest tematyce dotyczącej sektora budownictwa i jego infrastruktury. Podkreśliła jak ważny jest to obszar pod względem bezpieczeństwa i zdrowia publicznego.

W celu przybliżenia tegorocznej tematyki Światowego Dnia Akredytacji na stronie internetowej PCA zamieściliśmy też materiały opracowane wspólnie przez IAF i ILAC, w tym: przetłumaczony na język polski komunikat przewodniczącego IAF i przewodniczącego ILAC, polską wersję makiety pokazującej jak szeroki jest zakres akredytacji, którą objęte są usługi związane z budownictwem oraz broszurę.

Ponadto, aby przybliżyć indywidualnym konsumentom i innym zainteresowanym stronom znaczenie akredytacji w sektorze budownictwa, w ramach kampanii prasowej na łamach magazynu pokładowego PLL LOT „Kaleidoscope" ukazał się wywiad z dyrektorem PCA dotyczący kontekstu tegorocznego Światowego Dnia Akredytacji.

Poszukujemy auditorów

Jesteś ekspertem
w swojej dziedzinie?

Sprawdź w jakich
obszarach poszukujemy
najwyższej klasy
ekspertów.

Dołącz do nas!

Auditor jednostki akredytującej to powód do dumy

**Piotr Pasławski,
auditor techniczny PCA**

Moja przygoda auditorska zaczęła się wiele lat temu, kiedy jako kierownik Centralnego Laboratorium Chemicznego Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG) dostałem polecenie uzyskania akredytacji. Jest to duże laboratorium, rocznie wykonujące około 15 tysięcy próbek, co daje w sumie około 0,5 miliona oznaczeń rocznie. Rozpocząłem kursy dotyczące budowy dokumentacji systemu jakości. Następny krok to egzamin i dalszy ciąg szkoleń z zakresu auditowania. Kolejnym krokiem była obserwacja auditów PCA i w końcu nobilitacja: ekspert techniczny, a następnie auditor techniczny PCA. W sumie PIG „dorobił się" czterech auditorów PCA. Były to osoby z dużym doświadczeniem analitycznym – odpowiedzialne w laboratorium za autoryzację badań. Uzyskanie akredytacji bardzo wzmocniło pozycję laboratorium w Instytucie. Natomiast posiadanie w swoich szeregach auditorów PCA wyraźnie wpłynęło na pozycję laboratorium na rynku i niebywale ułatwiło prowadzenie auditów wewnętrznych we własnym laboratorium.

Zarówno akredytacja, jak i udział w auditowaniu przynosi wiele korzyści laboratorium: auditor ustawicznie się uczy, zdobywa nowe doświadczenia, wzmacnia się psychicznie, zwiększa swój samokrytycyzm, ale też poznaje ciekawe rozwiązania systemowe i techniczne w auditowanych laboratoriach, co bardzo wpływa na jego rozwój merytoryczny. Odbyłem sporo szkoleń w PCA, w tym w zakresie sposobów auditowania, przeszedłem testy sprawdzające predyspozycje do bycia auditorem. Miałem też kontakt z wybitnymi auditorami z zagranicznych jednostek akredytujących z UE, brałem udział w auditach prowadzonych przez LGC z Wielkiej Brytanii czy w szkoleniach dla organizatorów badań biegłości (PT) organizowanych przez LGC. Stąd też moje większe zrozumienie dla udziału laboratorium w międzynarodowych badaniach międzylaboratoryjnych. Bycie auditorem to duża zachęta do samokształcenia, poprawiania znajomości języka angielskiego, możliwość udziału w konferencjach naukowych. Auditorzy uzyskują też wyższą rangę w laboratorium, gdyż muszą być dobrzy zawodowo, znać techniki auditowania, komunikatywni i cały czas być na bieżąco z wymaganiami, zarówno krajowymi, jak i międzynarodowymi. Jeżeli ktoś nie lubi swojej pracy, nie lubi ludzi – „nie nadaje się na auditora". Jest to w pewnym stopniu misja i duża odpowiedzialność. A co w zamian? Wejście na wyższy stopień wtajemniczenia, awans zawodowy, szacunek ludzi za „wartość dodaną" podczas oceny, bodziec do pracy nad sobą, wyrobienie sobie marki. Nie wspominając o korzyściach finansowych.

Na szczęście dla auditorów – polskie akredytowane laboratoria prezentują wysoki poziom merytoryczny i techniczny, posiadają najnowsze wyposażenie klasy światowej. Szereg z tych laboratoriów to czołówka europejska, co widać dobitnie po wynikach badań biegłości.

prof. dr hab. Ewa Bulska,
Uniwersytet Warszawski,
auditor techniczny PCA

Zastanawiając się nad tym, na czym polega praca auditora Polskiego Centrum Akredytacji, przede wszystkim myślę o żmudnym procesie przygotowania do oceny danego laboratorium, o konieczności dobrej organizacji pracy w trakcie oceny, a następnie o etapie opisania efektów oceny w formie raportu. Ważne jest przy tym, aby działania te zakończyły się rzetelną, wnikliwą i obiektywną oceną działalności laboratorium. Auditor to swoisty zawód społecznego zaufania, związany z dużą odpowiedzialnością względem jednostki akredytującej, względem ocenianego laboratorium oraz pośrednio względem klientów danego laboratorium, którzy obdarzają zaufaniem otrzymane wyniki badań.

Co sprawia, że lubię i cenię sobie pracę auditora PCA? Przede wszystkim to możliwość ciągłego uczenia się, poznania różnych modeli funkcjonowania laboratoriów, poznania ciekawych rozwiązań metodycznych. W pracy auditora nie ma mowy o monotonii i rutynie, każde laboratorium jest inne, stosuje różne rozwiązania oraz różne podejścia do procesów badawczych i organizacyjnych. W pracy auditora trzeba być elastycznym i fachowym. Warto również podkreślić, że auditowanie to praca zarówno indywidualna (jako auditor techniczny oceniam przypisany do mnie obszar badań/wzorcowań), ale również zespołowa. W czasie oceny oraz na etapie pisania raportu współpracuję zawsze w auditorem wiodącym, a często z innymi auditorami technicznymi.

Pozornie można mieć wrażenie, że praca auditora jest nudna i monotonna – nic bardziej mylnego. W trakcie oceny nie ma miejsca na nudę i rutynę. Auditor współpracuje nie tylko z pracownikami laboratorium, ale poprzez rozmowy i dyskusje z najwyższym kierownictwem oraz pracownikami różnych działów poznaje specyfikę działania całej firmy. Jest to niezbędne do zrozumienia wszystkich procesów i identyfikacji potencjalnych obszarów ryzyka odnośnie jakości wyników.

Proces oceny laboratorium zaczyna się zawsze od przychodzącego do mnie zapytania od pracownika Polskiego Centrum Akredytacji o możliwość wzięcia udziału w ocenie w danej jednostce. Wprawdzie nie zawsze jestem w stanie pogodzić aktywność zawodową związaną z moim podstawowym miejscem pracy, jakim jest Uniwersytet Warszawski, z potrzebą wyjazdu do laboratorium nawet na jeden, rzadziej na dwa dni, to zawsze odczuwam dumę z zaufania jakim obdarza mnie nie tylko jednostka akredytująca (PCA), ale również laboratorium. Auditor wkracza przecież bardzo głęboko w zakres działalności laboratorium, mając przy tym dostęp do dokumentacji związanej z procesami zarządzania, ścieżką zawodową i kompetencjami pracowników, procedurami badawczymi i instrukcjami roboczymi, będącymi często efektem wieloletnich doświadczeń i wielomiesięcznej pracy, zestawu klientów oraz portfolio świadczonych usług. Według mojego osobistego doświadczenia praca auditora jest bardzo odpowiedzialna, wymaga szacunku dla pracowników ocenianego laboratorium oraz uczciwości wewnętrznej.

Wizyta w laboratorium jest poprzedzona przeglądem przesłanej dokumentacji i przygotowaniem listy pytań i zagadnień do omówienia. W większości moich zadań audytowych laboratorium mieści się poza moim miejscem zamieszkania, stąd konieczność podróży i mieszkania w hotelu, z gwarancją braku czasu na ewentualne zwiedzanie danej miejscowości. Rano dotarcie do siedziby laboratorium i cały dzień rozmów, spotkań i pracy nad dokumentami oraz zapisami. Będąc auditorem trzeba być zorganizowanym, posiadać umiejętność określania priorytetów w realizacji kolejnych zadań, a na wszystko i tak zawsze brakuje czasu.

Zgodnie z najważniejszą zasadą prowadzenia oceny, podstawą jest szukanie zgodności działań laboratorium z wymaganiami dokumentów odniesienia. Dopiero w przypadku zauważenia braku takiej zgodności, auditor powinien sformułować niezgodność, odnosząc się przy tym do konkretnego wymagania. Na tym etapie konieczna jest daleko idąca obiektywność. Laboratorium ma prawo do własnych rozwiązań i dopóki spełnione są wymagania, auditor nie może narzucać innych, być może w jego opinii „lepszych" rozwiązań. Nieco większa możliwość dzielenia się swoim doświadczeniem występuje przy podawaniu „spostrzeżeń", które stanowią swoisty sposób wczesnego ostrzegania. Zgodnie z moim doświadczeniem, zaistniała sytuacja może w przyszłości powodować wystąpienie niezgodności, więc jako auditor uważam to za mój obowiązek względem laboratorium, wyartykułować taką przestrogę w formule „spostrzeżenia".

Praca auditora, mimo że jest trudna, wymaga dobrego przygotowania, kompetencji merytorycznych i osobowych oraz cierpliwości i życzliwości. Dla mnie jest bardzo fascynująca. Nie tylko ze względu na możliwość poznania wielu nowych osób, pracowników ocenianych laboratoriów, ale również ze względu na możliwość zdobycia nowych doświadczeń – obserwując, jak inne laboratoria mierzą się z wymaganiami niezbędnymi do zapewnienia jakości uzyskiwanych wyników badań.

Nie żałuję swojego zaangażowania w działalność związaną z pracą auditora. Mimo tego, że praca ta wymaga dużego wysiłku, nieustającego doskonalenia moich umiejętności, śledzenia nowych dokumentów, rozporządzeń i dyrektyw, może właśnie dlatego tak lubię i cenię sobie ten aspekt mojej aktywności zawodowej.

5 Działalność akredytacyjna

5.1 Rozszerzenie i harmonizacja działalności akredytacyjnej w obszarach regulowanych

Program pilotażowy – akredytacja weryfikatorów planów monitorowania i raportów dot. CO^2 ze statków

PCA planuje rozszerzenie działalności akredytacyjnej o obszar wskazany w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego. Zgodnie z rozporządzeniem, weryfikatorzy planów monitorowania i raportów emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego powinni być objęci akredytacją w odniesieniu do wymagań normy EN ISO 14065.

W pierwszym etapie rozszerzenia działalności akredytacyjnej PCA uruchomiło pilotażowy program akredytacji. Uczestnicy programu zostali poddani ocenie prowadzonej przez PCA według normy PN-EN ISO 14065:2013 „Gazy cieplarniane – wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych" do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania, która określa ogólne kryteria dotyczące organizacji, bezstronności, działalności weryfikacyjnej i kompetencji weryfikatora. Kompetencje do oceny planów monitorowania i raportów emisji były również poddane ocenie, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/757, jak również rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2016/2072 w sprawie czynności weryfikacyjnych i akredytacji weryfikatorów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757.

Rozszerzenie działalności akredytacyjnej PCA o ten obszar planowane jest po zakończeniu programu pilotażowego.

Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów krajowego systemu oceny zgodności wyrobów budowlanych (DAC-24)

Nowym obszarem działalności Polskiego Centrum Akredytacji jest akredytacja jednostek certyfikujących dokonujących oceny zgodności w zakresie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym. Rozporządzenie określa krajowe systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, które obejmują zadania producentów oraz zadania akredytowanych jednostek certyfikujących i laboratoriów[1]. W uzgodnieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa PCA podjęło prace nad określeniem szczegółowych wymagań akredytacyjnych dla ww. obszaru.

Program akredytacji DAC-24 został opracowany z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, tj. przedstawicieli regulatora, jednostek oceniających zgodność, producentów wyrobów budowlanych wprowadzających do obrotu wyroby w oparciu o krajowe specyfikacje techniczne oraz Polskiego Centrum Akredytacji.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych (DAB-18)

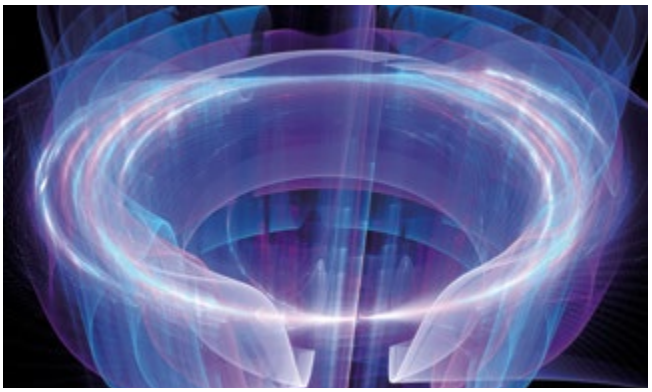

Coraz większa świadomość społeczeństwa odnośnie zagrożeń dla zdrowia i środowiska, wynikających z emisji pola elektromagnetycznego, ma przełożenie na zwiększanie potrzeb w zakresie miarodajnych wyników badań poziomu tych emisji.

Drogą do uzyskania obiektywnej informacji jest wykonanie badań przez akredytowane laboratorium o potwierdzonych kompetencjach w obszarze badań emisji pola elektromagnetycznego. W celu uszczegółowienia informacji dla potencjalnego klienta takiego laboratorium, w dokumencie DAB-18. *Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku*[2] zaproponowano wzór opisu zakresu akredytacji, w którym zidentyfikowane zostały potencjalne podstawowe źródła emisji, z uwzględnieniem zakresów częstotliwości emisji charakterystycznych dla tych źródeł.

Dokument został opracowany w celu harmonizacji postępowania podczas ocen prowadzonych przez PCA w procesach akredytacji i nadzoru laboratoriów badających pole elektromagnetyczne emitowane do środowiska, a także w związku z potrzebą wskazania podstawowych kryteriów stosowanych w tych ocenach. W treści dokumentu uwzględniono między innymi aktualnie obowiązujące normy z katalogu Polskich Norm, jak również normy międzynarodowe, których ustalenia mają wpływ na realizację badań pola elektromagnetycznego w środowisku i mogą być pomocne podmiotom wnioskującym o akredytację w tym trudnym obszarze działań technicznych.

Prace nad treścią programu akredytacji poprzedzone były konsultacjami z regulatorem (Ministerstwem Środowiska), który poprzez swojego przedstawiciela na bieżąco monitorował postęp prac i ich zgodność z zapotrzebowaniem społecznym.

Dokument DAB-18 stanowi program akredytacji funkcjonujący w obszarze regulowanym przepisami prawa, w szczególności ustawy Prawo ochrony środowiska[3] i aktów wykonawczych: rozporządzenia[4] Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów, a także rozporządzenia[5] Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Zgodnie z treścią pkt. W.4.4.1 dokumentu DAB-18, klient laboratorium, zlecający badania emisji pola elektromagnetycznego do środowiska, ma pewne obowiązki względem tego laboratorium, które powinny być spełnione

[1] Zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. z 2016, poz. 542 z późn. zm.)
[2] Dokument DAB-18 został wprowadzony do katalogu dokumentów PCA Komunikatem nr 217 (02.02.2017 r.). Dokument zaczyna obowiązywać w ocenach prowadzonych przez PCA po 6 miesiącach od daty opublikowania, tj. od 2 sierpnia 2017 r.
[3] Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 519).
[4] Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów z dnia 30 października 2003 r. (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883).
[5] Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z dnia 12 listopada 2007 r. (Dz.U. 2007 nr 221 poz. 1645).

na etapie przeglądu zapytań, ofert i umów. Między innymi powinien on przekazać informacje niezbędne do wykonania pomiarów w celu zapewnienia przydatności wyniku w ocenie zgodności w obszarze regulowanym, w tym dane dotyczące instalacji będących źródłami pola elektromagnetycznego, zwłaszcza dane umożliwiające opracowanie strategii realizacji pomiarów i wykonanie pomiarów w sposób zgodny z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska[6]. Dodatkowo powinien on zapewnić dostęp do badanego obszaru, a także przekazać wyniki obliczeń rozkładów pól elektromagnetycznych oraz dokumentację dotyczącą zgłoszenia instalacji do organów ochrony środowiska, o którym mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska (jeśli jest właścicielem badanej instalacji).

W przypadku braku kompletnych danych dotyczących instalacji, uniemożliwiających wykonanie pomiarów zgodnie z przeznaczeniem, uzyskany wynik pomiaru może mieć ograniczone zastosowanie (np. może nie umożliwiać dokonania miarodajnej oceny zgodności z wymaganiami prawnymi dotyczącymi dopuszczalnych emisji).

Dokument DAB-18 będzie stosowany w ocenach od 2 sierpnia 2017 roku. Od tego terminu każda ocena PCA, obejmująca obszar badania emisji pola elektromagnetycznego do środowiska, powinna skutkować aktualizacją opisu zakresu akredytacji ocenianego laboratorium.

W bazie akredytowanych laboratoriów badawczych, dostępnej na stronie PCA (www.pca.gov.pl), znajdują się 73[7] podmioty akredytowane do tego typu badań.

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym (DAB-13).

27 czerwca 2017 roku Polskie Centrum Akredytacji opublikowało dokument „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym" (DAB-13). Dokument opracowano w celu harmonizacji podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin w próbkach pochodzenia roślinnego, pobranych w trakcie kontroli urzędowych w rolnictwie ekologicznym, prowadzonych przez jednostki certyfikujące, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.[8]

Dokument DAB-13 powstał w wyniku współpracy Polskiego Centrum Akredytacji, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz powołanej przy PCA Grupy Eksperckiej, w skład której wchodzili między innymi eksperci posiadający wiedzę merytoryczną na temat badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby rolnictwa ekologicznego. Dokument ten będzie stosowany w procesach nadzoru laboratoriów, które zostały wskazane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi[9] jako laboratoria urzędowe oraz w procesach akredytacji i nadzoru w przypadku laboratoriów ubiegających się o wpisanie na listę laboratoriów urzędowych, zawartą w ww. rozporządzeniu.

Wymagania akredytacyjne, zawarte w DAB-13, dotyczą między innymi pobierania próbek i postępowania z obiektami do badań, metod badań oraz zapewnienia jakości wyników badań. Dokument precyzuje również sposób opisu kompetencji w zakresach akredytacji laboratoriów badawczych (załącznik nr 1) oraz podaje wykaz substancji czynnych, do badania których laboratoria urzędowe badające pozostałości środków ochrony roślin w próbkach pochodzenia roślinnego, pobranych w trakcie kontroli urzędowych w rolnictwie ekologicznym, prowadzonych przez jednostki certyfikujące, powinny potwierdzić kompetencje przez ich akredytację (załącznik nr 2). Załącznik ten został podzielony na dwie części i zawiera „startowy" wykaz substancji (wykaz nr 1) oraz wykaz rozszerzony o 45 substancji czynnych (wykaz nr 2).

Wymagania określone w dokumencie DAB-13 obowiązują od 31.10.2018 r., z wyjątkiem wykazu nr 2 substancji czynnych, określonego w załączniku nr 2, który obowiązuje od 31.10.2019 r.

[6] Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów z dnia 30 października 2003 r. (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883).
[7] Stan na dzień 30 kwietnia 2017 r.
[8] Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.Urz. WE. L 189 z 20.7.2007 z późn. zm.).
[9] Rozporządzenie z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria (Dz.U. z 2015 r., poz. 795 z późn. zm.).

5.2 Rozszerzenie i harmonizacja działalności akredytacyjnej w obszarach dobrowolnych

Akredytacja systemów zarządzania energią wg PN-EN ISO 50001:2012

PCA rozpoczęło[10] przyjmowanie wniosków o akredytację jednostek certyfikujących w programie EnMS według normy PN-EN ISO 50001:2012 „Systemy zarządzania energią – wymagania i zalecenia użytkowania". Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w tym obszarze jest spełnienie wymagań:

- normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17021-1 „Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek prowadzących audity i certyfikację systemów zarządzania. Część 1: Wymagania",
- normy PN-ISO 50003 „Systemy zarządzania energią – wymagania dla jednostek prowadzących audity i certyfikację systemów zarządzania energią".

Szczegółowe zasady zostały zawarte w znowelizowanym wydaniu dokumentu DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania". Wydanie 4., zastępujące wydanie 3. z dnia 24.04.2016 r., wchodzi w życie z dniem jego opublikowania. Wprowadzone zmiany dotyczą m.in.: wymagań i warunków akredytacji dla systemu zarządzania energią, prowadzenia procesu akredytacji i nadzoru nad udzieloną akredytacją dla niniejszego programu certyfikacji, prowadzenia obserwacji auditów systemu zarządzania energią.

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby wg programu Chain of Custody, GLOBALG.A.P

PCA rozpoczęło proces rozszerzenia zakresu działalności akredytacyjnej o program GLOBALG.A.P. Chain of Custody (Kontrolowany Łańcuch Dostaw), wydanie 5.

Certyfikacja GLOBALG.A.P. Chain of Custody dotyczy segregacji i identyfikowalności w łańcuchu dostaw (nie obejmuje certyfikacji bezpieczeństwa żywności). Certyfikacja udzielna jest wyłącznie jako certyfikacja indywidualna dla produktów objętych podzakresami IFA GLOBALG.A.P.: uprawa roślin, akwakultura oraz żywy inwentarz (lista produktów dostępna jest na stronie właściciela programu http://bit.ly/2qGnLBI).

Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania obiektów inżynieryjnych, w szczególności obiektów mostowych (Program DAB-15)

PCA opracowało dokument DAB-15 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania obiektów mostowych pod próbnym obciążeniem", którego celem jest harmonizacja podejścia do akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących badania drogowych obiektów inżynierskich (obiektów mostowych – mostów, wiaduktów, estakad i kładek oraz przepustów) oraz kolejowych obiektów inżynieryjnych (mostów, wiaduktów, przejść pod tora-

[10] Zgodnie z komunikatem nr 222 z dnia 24.04.2017 r.

mi, przepustów i kładek dla pieszych) pod próbnym obciążeniem, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025.

W dokumencie szczególną uwagę poświęcono zakresowi minimalnych badań jakie akredytowane laboratorium badawcze lub wnioskujące o akredytację w tym obszarze powinno wykonywać, aby mogło zostać uznane za spełniające sektorowe wymagania akredytacyjne, określone w dokumencie.

Ponadto zawarto w nim wymagania i wytyczne do stosowania wymagań normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025 w specyficznym obszarze badań obiektów mostowych. W szczególności zwrócono uwagę na zakres niezbędnych ustaleń laboratorium z klientem, gwarantujących wykonanie badań w sposób rzetelny i satysfakcjonujący, wskazując jednocześnie podstawowe parametry wykorzystywanych metod badawczych. Wskazano też maksymalne dopuszczalne wartości niepewności pomiarów realizowanych w trakcie badań. Odniesiono się także do podstawowych obszarów gwarantujących miarodajność wyników oraz ich powtarzalność. Dodatkowo opisano sposoby zapewnienia spójności pomiarowej wyników oraz wskazano przykłady możliwych działań jakie laboratorium może się podjąć w celu zapewnienia jakości uzyskiwanych przez siebie wyników.

Projekt powstał z inicjatywy PCA, we współpracy z Grupą Ekspercką ds. Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania Obiektów Inżynieryjnych, w szczególności Obiektów Mostowych. Dokument jest w trakcie opiniowania przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby wg programu BRC IoP – Global Standard for Packaging & Packaging Materials

Akredytacja jednostek oceniających zgodność w zakresie ww. programu udzielana jest wyłącznie dla wydania nr 5 programu. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w tym obszarze jest spełnienie wymagań akredytacyjnych wymienionych w DACW-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących. Wymagania szczegółowe oraz wymagań zawartych w Global Standard for Packaging & Packaging Materials", wydanie 5. Nowe wydanie wprowadza szereg zmian, w tym: dot. rozszerzenia zakresu certyfikacji, wprowadzenia programu auditów niezapowiedzianych oraz odniesienia się do najlepszych praktyk w zakładach, wzmocnienia wymagania dotyczącego zarządzania obszarem drukowania, ochrony przed szkodnikami, szkolenia dla personelu czy przyjęcia surowców.

Program BRC IoP wskazuje akredytowane jednostki certyfikujące wyroby jako właściwe do realizowania certyfikacji opakowań i materiałów opakowaniowych i obejmuje aspekty jakościowe oraz funkcjonalne materiałów opakowaniowych i opakowań, w połączeniu z wymaganiami dotyczącymi zasad higieny, a także promuje podejście związane z oceną ryzyka i zagrożeń opartych na zasadach Kodeksu Żywnościowego. Zaletą BRC Global Standard for Packaging & Packaging Materials jest jego wszechstronność zastosowania – zarówno w odniesieniu do opakowań żywności, jak i produktów nieżywnościowych. Celem programu jest wsparcie nawet małych producentów materiałów opakowaniowych i opakowań w zakresie spełniania wymagań prawnych oraz zapewnienie ochrony interesów konsumenta.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania wg programu PEFC (Program DAC-18)

PCA, w ślad za PEFC International, wprowadziło zmiany w dokumentach kryterialnych stosowanych w procesach certyfikacji gospodarki leśnej i łańcucha dostaw.

Dotychczasowy dokument nr 1 PEFC „Rewizja i procedury certyfikacji i akredytacji (zasady ogólne)" został zastąpiony dokumentem PEFC „PL 1002:2013 v.2 – Procedury certyfikacji i akredytacji". W dokumencie określono procedury certyfikacji i akredytacji dla potrzeb certyfikacji gospodarki leśnej i łańcucha do-

staw, przyjęte i uznane za wiarygodne i odpowiednie przez PEFC Polska.

Dotychczasowe dokumenty: nr 2 PEFC „Szczegółowe zasady prowadzenia auditów gospodarki leśnej i weryfikacji łańcucha dostaw w Polskim Systemie Certyfikacji Leśnictwa PEFC" oraz nr 4 PEFC „Polskie kryteria i wskaźniki trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów dla potrzeb certyfikacji lasów" zostały zastąpione dokumentem PEFC PL 1003:2012 v.2 „Zrównoważona gospodarka leśna – wymagania".

Dokumenty określają podstawę do oceny stanu gospodarki leśnej wszystkich form własności lasów w procesie certyfikacji przez niezależny organ certyfikujący w ramach systemu PEFC oraz zawierają zdefiniowane kryteria certyfikacji zarówno dla pojedynczych obszarów leśnych, jak i poziomu regionalnego. W szczególności służą określeniu przedmiotu i zakresu auditu oraz ustaleniu zgodności stanu i prowadzenia gospodarki leśnej z wymogami systemu certyfikacji.

Polskie Centrum Akredytacji, w uzgodnieniu z PEFC Polska, określiło zakończenie okresu przejściowego dotyczącego ww. dokumentów na dzień 31 lipca 2017 roku. Polityka Polskiego Centrum Akredytacji w okresie przejściowym w odniesieniu do akredytowanych lub ubiegających się o akredytację jednostek certyfikujących została przedstawiona w Komunikacie numer 227 z dnia 8.06.2017 r.

Wdrożenie dokumentu IAF MD 19:2016 „Dokument obowiązkowy IAF dotyczący auditu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych" (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe)

Na stronie internetowej PCA dostępny jest już w polskiej werski językowej dokument IAF MD 19:2016 „Dokument obowiązkowy IAF dotyczący auditu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych" (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe). Zawiera on wytyczne do stosowania przez jednostki certyfikujące systemy zarządzania prowadzące audity i certyfikację systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe).

IAF MD 19 jest zgodny z wymaganiami normy ISO/IEC 17021-1:2015 (p. 8.2, 9). Dodatkowo zawiera on wyjaśnienia dotyczące przyczyny braku możliwości stosowania próbkowania podczas planowania i prowadzenia auditu, metodologię auditu i certyfikacji dla organizacji wielooddziałowych, obliczanie czasu auditu i dokumenty certyfikacyjne.

Zgodnie z rezolucją IAF 2-016-18 termin wdrożenia wymagań dokumentu upływa 31 marca 2018 roku. Oceny prowadzone po 31 marca 2017 roku przez Polskie Centrum Akredytacji obejmują wdrożenie wymagań tego dokumentu.

5.3 Nowelizacja norm

Nowelizacja normy ISO/IEC 17021-2 Conformity assessment – Requirements for bodies providing audit and certification of management systems – Part 2: Competence requirements for auditing and certification of environmental management systems

Pierwsze wydanie ww. normy (grudzień 2016 roku) zastąpiło specyfikację techniczną ISO/IEC TS 17021-2:2012. Norma ta uzupełnia wymagania ISO/IEC 17021-1 w odniesieniu do kompetencji personelu zaangażowanego w proces certyfikacji systemu zarządzania środowiskowego podane w ISO/IEC 17021-1:2015. Okres na wdrożenie wymagań normy będzie trwał 2 lata (tj. od daty jej publikacji do końca grudnia 2018 roku).

Najważniejsze zmiany wprowadzone do normy:

- dodano nowe wymagania normy ISO 14001:2015, które wymagają dodatkowych kompetencji do prowadzenia auditów,
- dostosowano wymagania kompetencyjne, tak aby odzwierciedlić większe zorientowanie na oczekiwane wyniki w ISO 14001:2015,
- wyjaśniono różnice pomiędzy trwałym/stabilnym rozwojem a zrównoważonym rozwojem,
- włączono kryteria kompetencyjne dla auditorów, w celu zrozumienia kontekstu organizacji,
- włączono wymagania kompetencyjne dotyczące auditowania rzetelności komunikacji klienta o jego systemie zarządzania środowiskowego.

Nowelizacja normy ISO/IEC 17021-3 Conformity assessment – Requirements for bodies providing audit and certification of management systems – Part 3: Competence requirements for auditing and certification of quality management systems

Pierwsze wydanie normy (marzec 2017 roku) zastąpiło specyfikację techniczną ISO/IEC TS 17021-3:2013. Norma ta uzupełnia wymagania ISO/IEC17021-1 w odniesieniu do kompetencji personelu zaangażowanego w proces certyfikacji systemu zarządzania jakością (QMS) podane w ISO/IEC 17021-1:2015. Okres na wdrożenie wymagań normy będzie trwał 2 lata (tj. od daty jej publikacji do końca marca 2019 roku).

Najważniejsze zmiany wprowadzone do normy:

- dodano nowe wymagania ISO 9001:2015, które dotyczą dodatkowych kompetencji do prowadzenia auditów,
- poszerzono podstawowe pojęcia i zasady zarządzania jakością i ich zastosowania,
- włączono wiedzę dotyczącą roli przywództwa w organizacji w odniesieniu do jej systemu zarządzania jakością,
- włączono wiedzę dotyczącą stosowania podejścia opartego na ryzyku, w tym określanie ryzyk i szans,
- włączono kryteria kompetencyjne dla auditorów w celu zrozumienia kontekstu organizacji.

5.4 Nowe zasady dotyczące stosowania znaków IAF MLA i ILAC MRA

Stosowanie znaków ILAC MRA i IAF MLA

Znaki ILAC MRA, IAF MLA zostały wprowadzone w celu zapewnienia łatwej i jednolitej na całym świecie identyfikacji usług świadczonych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność. Znaki te zostały zarejestrowane we wszystkich krajach, gdzie krajowa jednostka akredytująca jest sygnatariuszem wielostronnych porozumień o wzajemnym uznawaniu – IAF MLA i ILAC MRA, w tym w Polsce.

Jednostki oceniające zgodność, akredytowane przez PCA, są uprawnione do stosowania znaków IAF MLA i ILAC MRA tylko w połączeniu z symbolem akredytacji PCA, opatrzonym numerem akredytacji. Stosowanie połączonych znaków IAF MLA oraz ILAC MRA jest ograniczone do tych obszarów, w których PCA zawarło stosowne porozumienia o wzajemnym uznawaniu. Informacje o zakresie porozumienia IAF MLA i ILAC MRA udzielonego PCA można znaleźć na stronach internetowych IAF, ILAC oraz PCA.

Zmiany dotyczące stosowania połączonego znaku ILAC MRA

Zgodnie z postanowieniami dokumentu ILAC R7:05/2015 wycofany został obowiązek zawierania umów sublicencyjnych dotyczących stosowania znaku ILAC MRA. Na mocy kontraktu zawartego z PCA oraz zgodnie z wymaganiami dokumentu DA-02, akredytowane laboratoria badawcze, medyczne i wzorcujące oraz jednostki inspekcyjne mogą powoływać się na status PCA jako sygnatariusza ILAC MRA poprzez stosowanie połączonego znaku ILAC MRA na zasadach określonych w dokumencie ILAC-R7 „Zasady stosowania znaku ILAC MRA" (tłumaczenie dokumentu ILAC R7 dostępne jest na stronie internetowej PCA).

Zmiany dotyczące stosowania połączonego znaku IAF MLA

Na stronie internetowej PCA opublikowane zostało tłumaczenie znowelizowanego dokumentu IAF ML 2:2016 „Ogólne zasady stosowania znaku IAF MLA" wraz ze zmienionym wzorem umowy sublicencyjnej. PCA zwróci się do podmiotów, które zawarły dotychczas umowę sublicencyjną na stosowanie znaku IAF MLA o podpisanie umowy według nowego wzoru wprowadzonego przez IAF. Połączony znak IAF MLA może być stosowany przez jednostki tylko na akredytowanych certyfikatach, których zakres objęty jest podzakresem IAF MLA.

Symbole akredytacji wydawane są przez PCA, w celu posługiwania się nimi przez akredytowane podmioty dla wykazania statusu posiadanej akredytacji. Symbol akredytacji PCA informuje, że kompetencje akredytowanego podmiotu zostały potwierdzone przez PCA. Polskie Centrum Akredytacji wymaga od jednostek oceniających zgodność stosowania symboli akredytacji lub słownego powoływania się na akredytację, ponieważ stanowią one narzędzie służące tworzeniu atmosfery zaufania do ich działalności, zarówno w obszarze regulowanym, jak i dobrowolnym. Celem takiego postępowania jest działanie na rzecz transparentności. Wszyscy użytkownicy wyników działalności jednostek oceniających zgodność powinni móc w jasny sposób odróżnić usługi akredytowane od tych nieakredytowanych. Ma to kluczowe znaczenie zwłaszcza w przypadku obszarów regulowanych prawnie, gdzie przepis prawa wymaga, aby daną działalność prowadziły tylko i wyłącznie akredytowane podmioty. Co istotne, odbiorcami wyników oceny zgodności w obszarze regulowanym są nie tylko bezpośredni zleceniodawcy usług, ale również organy administracji państwowej i samorządowej.

W 2016 roku IAF podjęło rezolucję, że uznawanie dokumentów certyfikacyjnych dotyczących systemów zarządzania jako objęte akredytacją może mieć miejsce tylko wówczas, gdy zawierają one symbol akredytacji lub tekstowe powołanie na akredytację. Jedynie w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstąpienie od konieczności powołania się na akredytację. W takim przypadku wymagana jest zgoda Dyrektora PCA.

6 Współpraca międzynardowa

International Assessor Training for the Scope of Organic Production according to ISO/IEC 17065:2012

Przedstawiciele europejskich jednostek akredytujących, w tym z Polski, wzięli udział (16-17.05.2017 r.) w warsztatach, organizowanych przez niemiecką jednostkę akredytująca DAkkS, dotyczących harmonizacji podejścia jednostek akredytujących, oceniających jednostki certyfikujące w zakresie rolnictwa ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem importu z państw trzecich.

Warsztaty oparte były na prezentacjach połączonych z panelami dyskusyjnymi oraz pracach w grupach tematycznych. Uczestnicy warsztatów mieli również możliwość odwiedzenia zakładu przetwórstwa herbaty, gdzie przyglądali się pracy inspektora niemieckiej jednostki certyfikującej. Ponadto DAkkS przedstawiła dokument (przewodnik) w zakresie importu z państw trzecich, zawierający m.in. wymagania akredytacyjne w odniesieniu do certyfikacji grupowej z tych państw.

Warsztaty prowadzone były przez przedstawicieli Komisji Europejskiej, rządu niemieckiego, zrzeszenia producentów produktów ekologicznych oraz zrzeszenia jednostek certyfikujących. Prowadzący dzielili się własnymi doświadczeniami, na podstawie których zdefiniowano najlepsze praktyki dla akredytacji w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Współpraca pomiędzy PCA i TAF

W dniach 12-16 czerwca 2017 roku Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji, Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania i Kierownik Działu Akredytacji Badań Mechanicznych i Fizycznych wzięli udział w spotkaniu, które odbyło się w Tajpej, w ramach porozumienia o współpracy pomiędzy PCA a tajwańską jednostką akredytującą (Taiwan Accreditation Foundation, TAF), podpisanego podczas VI Konsultacji Gospodarczych Polska–Tajwan. Ze strony Tajwanu w rozmowach uczestniczyli przedstawiciele The Bureau of Standards, Metrology and Inspection (BSMI) – organu podległego ministrowi ds. gospodarki odpowiedzialnego za normalizację, metrologię i nadzór nad wyrobami wprowadzanymi do obrotu w Tajwanie oraz TAF.

Porozumienie dotyczy m.in. wymiany informacji i doświadczeń w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, wzajemny udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność, a także obserwacja realizowanych ocen. TAF, podobnie jak PCA, jest sygnatariuszem wielostronnych porozumień: IAF MLA w zakresie akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania i jednostek certyfikujących wyroby oraz ILAC MRA w zakresie laboratoriów badawczych, wzorcujących i jednostek inspekcyjnych.

Zgodnie z zapisami ww. porozumienia strony opracowały wstępny plan współpracy pomiędzy jednostkami akredytującymi, którego pierwszy etap realizowany był w trakcie wizyty w Tajpej. Podczas spotkania zapoznano się z systemami oceny zgodności i programami akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do wyrobów elektrycznych i elektronicznych funkcjonujących w Polsce (w tym Unii Europejskiej) oraz na Tajwanie.

Bliska współpraca pomiędzy PCA i TAF ma na celu zapewnienie spójności w przeprowadzaniu ocen jednostek oceniających zgodność, co w konsekwencji przyczyni się do ułatwienia wymiany handlowej po-

między Polską a Tajwanem oraz umożliwienia dostępu do tajwańskiego rynku niektórych polskich towarów. Przedstawiciele PCA wzięli także udział w obchodach Światowego Dnia Akredytacji zorganizowanego przez TAF. Dyrektor PCA Lucyna Olborska zaprezentowała działania Polskiego Centrum Akredytacji i jego rolę w obszarze wspierania obszaru infrastruktury i budownictwa w Polsce, będącego tematem przewodnim tegorocznych obchodów.

EA LC Training on Reference Materials Producers against ISO 17034:2016

W dniach 30-31 maja 2017 roku, w siedzibie włoskiej jednostki akredytującej ACCREDIA w Mediolanie, odbyły się warsztaty na temat akredytacji producentów materiałów odniesienia (RMP) wg normy ISO/IEC 17034. Warsztaty skierowane były przede wszystkim do potencjalnych ewaluatorów EA w obszarze RMP oraz przedstawicieli tych jednostek akredytujących, które zadeklarowały zamiar rozszerzenia posiadanego zakresu EA MLA o akredytację RMP.

W dwudniowych warsztatach, zorganizowanych przez EA Laboratory Committee (LC), udział wzięło 22 przedstawicieli jednostek akredytujących, w tym również z Polskiego Centrum Akredytacji. Podczas spotkania omówiono podstawowe zagadnienia związane z harmonizacją podejścia jednostek akredytujących do oceny kompetencji RMP wg wymagań nowej zharmonizowanej normy ISO/IEC 17034 – wskazanej w drodze rezolucji ILAC jako normy określającej podstawowe wymagania akredytacyjne dla RMP. Identyfikacja potencjalnych różnic przy realizacji ocen RMP przez jednostki akredytujące oraz ustalenie jednolitego podejścia do oceny kluczowych elementów działalności RMP (tj. podwykonawstwo, spójność pomiarowa, planowanie produkcji, jednorodność i stabilność RM) to nie jedyne założenia spotkania. W trakcie warsztatów zwrócono również uwagę na konieczność zapewnienia przez jednostki akredytujące kompetencji personelu angażowanego do zespołów oceniających ten szczególny obszar oceny zgodności, jakim jest produkcja RM oraz na sposób prezentowania kompetencji technicznych (produkcyjnych) RMP w zakresach akredytacji.

PCA na bieżąco monitoruje prace związane z implementacją normy ISO/IEC 17034 do działalności akredytacyjnej oraz ustalenia i przedsięwzięcia właściwych organizacji ds. nadzorowania i uznawania działalności jednostek akredytujących (EA i ILAC) w tym obszarze. PCA wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rynku i polskich RMP planuje w najbliższym czasie rozszerzenie swojej działalności akredytacyjnej o akredytację RMP wg normy ISO 17034, a w dalszej kolejności wnioskowanie o objęcie tego zakresu działalności akredytacyjnej porozumieniem EA MLA.

Dyrektor PCA – Przewodniczącym Komitetu EA CPC

Decyzją Zgromadzenia Ogólnego European co-operation for Accreditation (EA), które odbyło się w Bled (Słowenia) w dniach 23-24 maja 2017 roku, Dyrektor PCA Lucyna Olborska została wybrana na Przewodniczącego Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (EA Communication and Publication Committee, EA CPC). Dwuletnia kadencja rozpoczyna się 1 stycznia 2018 roku. Jako przewodniczący Komitetu EA, Lucyna Olborska ponownie weszła też w skład EA Executive Committee (EA Resolution 2017 (39) 03).

Celem Komitetu EA CPC jest wspieranie działalności akredytacyjnej wszystkich członków EA działaniami promocyjnymi, w tym szczególnie z zakresu porozumienia o uznawaniu akredytowanych wyników oceny zgodności (EA MLA). EA Executive Committee natomiast to najwyższy organ doradczy EA, do którego zadań należy m.in. zarządzanie działalnością EA pomiędzy posiedzeniami Zgromadzenia Ogólnego, wdrażanie podjętych decyzji oraz zapewnienie bezpośredniego kontaktu z poszczególnymi dyrektoriatami (DG) Komisji Europejskiej w zakresie wykorzystania akredytacji w obszarach regulowanych.

Wybór Dyrektor Lucyny Olborskiej na przewodniczącego Komitetu EA CPC jest dowodem uznania dotychczasowej pracy wykonywanej na rzecz organizacji międzynarodowych, co przekłada się na zaufanie ze strony członków EA do działań realizowanych przez Polskie Centrum Akredytacji.

7 Podsumowanie ankiety satysfakcji klientów za 2016 rok

PCA pyta swoich klientów... czyli podsumowanie ankiety satysfakcji za 2016 rok.

Ponad 94% z ponad 600 respondentów, którzy wzięli udział w ankiecie dotyczącej satysfakcji, bardzo dobrze i dobrze ocenia współpracę z PCA, w tym łatwość i dostępność kontaktu z Prowadzącym. Blisko 94% respondentów również bardzo dobrze i dobrze ocenia współpracę w zakresie rozliczeń finansowych, w tym otwartość na zgłaszane problemy i potrzeby oraz wyjaśnianie zagadnień związanych z płatnościami. Ponad 96% ankietowanych uważa, że funkcjonowanie zespołów oceniających, w tym przestrzeganie ram czasowych w ocenie, jest na bardzo wysokim poziomie.

PCA, mając na celu zapewnienie wysokiej jakości świadczonych usług oraz poznanie opinii Klientów, systematycznie prowadzi badania poziomu zadowolenia Klientów.

Podstawowym celem prowadzonego przez PCA badania jest zmierzenie zadowolenia naszych Klientów z oferowanych usług, czyli z tego, w jakim stopniu zaspokajają one ich potrzeby. Ponadto analizujemy stopień zadowolenia Klientów ze współpracy z PCA np. forma kontaktu. Dzięki ankiecie odbiorcy mają szansę wyrazić swoje opinie, które z ich oczekiwań nie zostały do tej pory spełnione – komentuje Lucyna Olborska, Dyrektor PCA.

Ankieta satysfakcji przeprowadzona została w 2016 roku. Pytania w niej zawarte miały na celu uzyskanie informacji od respondentów w takich obszarach jak: współpraca z Działami Akredytacji, współpraca z osobami prowadzącymi daną jednostkę, funkcjonowanie zespołów oceniających, przygotowanie i realizacja ocen, obsługa finansowa, interaktywne biuro obsługi klienta IBOK, czy strona internetowa PCA.

Badanie satysfakcji Klientów pozwala nam na zlokalizowanie tych obszarów, w których PCA spełnia oczekiwania swoich Klientów, a także tych, nad którymi powinniśmy dalej pracować. Dzięki temu możliwe jest polepszenie jakości oferowanych przez nas usług – dodaje Lucyna Olborska.

W badaniach wzięło udział 624 respondentów. Na podstawie uzyskanych odpowiedzi przedstawiamy wybrane wyniki.

Współpraca z PCA, w tym łatwość i dostępność kontaktu z Prowadzącym, zaangażowanie otwartość, chęć pomocy, terminowość działań

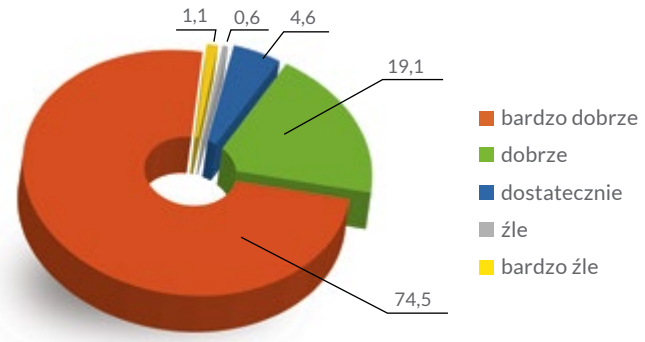

Funkcjonowanie zespołów oceniających, w tym komunikacja, kultura osobista, umiejętność słuchania i przyjmowania argumentów

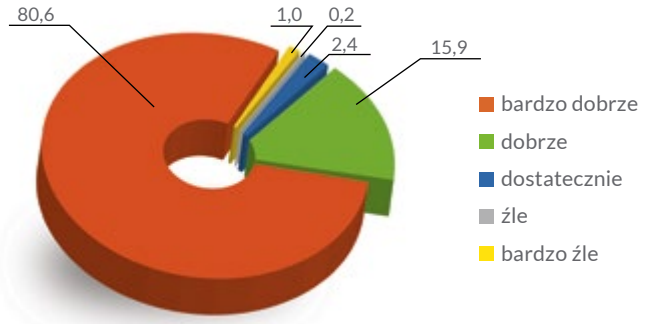

Przygotowanie i realizacja ocen, w tym terminowość i sposób rozpatrywania przez PCA wniosków (np. wniosku o akredytację, wniosku o zmiany w zakresie akredytacji)

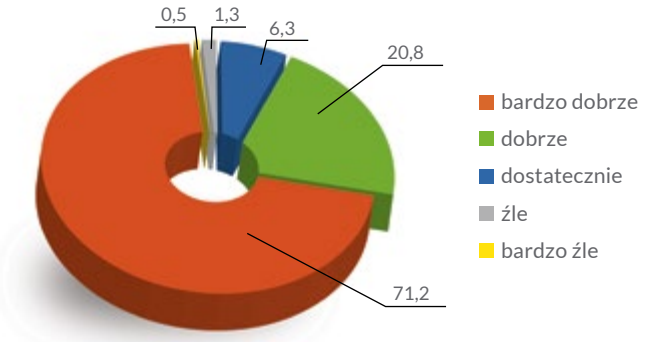

Inne obszary współpracy, Interaktywne Biuro Obsługi Klienta (IBOK), w tym przydatność czytelność i aktualność informacji, łatwość korzystania, dostępność

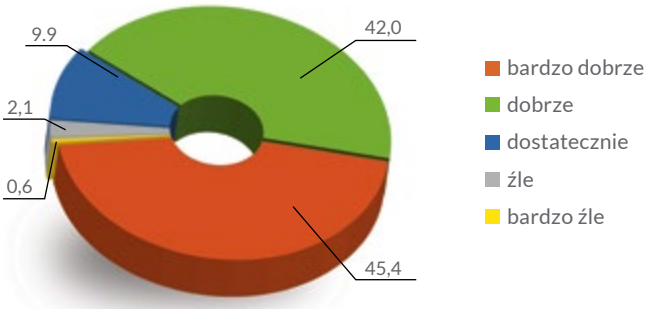

8 Szkolenia

Harmonogram szkoleń otwartych w II połowie 2017 roku.

	Temat	Termin
PD-1	System zarządzania według normy ISO/IEC 17025:2017	4-6.10 21-23.11
PD-3	Droga do akredytacji PCA. Podstawowe elementy oceny. Procedura akredytacji	26.10
PD-6	System zarządzania w jednostce certyfikującej wyroby wg normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013	30-31.08 15-16.11
PD-7	Szkolenie dla auditorów PCA prowadzących ocenę wg normy PN-EN ISO/IEC 17025	11-13.10
PD-9	Szkolenie dla auditorów wiodących PCA	27-29.11
PD-10	System zarządzania w jednostce certyfikującej osoby wg normy PN-EN ISO/IEC 17024:2012	11-12.12
PD-11	System zarządzania w jednostce certyfikującej systemy zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015	19-20.09
PD-15	Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach	14-15.12
PD-16	Nowelizacja normy ISO/IEC 17025. Kierunki zmian wymagań	06.09 12.09 29.09 20.10 7.11

Szkolenia wewnętrzne w drugiej połowie 2017 roku

PCA prowadzi również szkolenia wewnętrzne dla auditorów, mające na celu podwyższanie i uzupełnianie ich kwalifikacji.

W II połowie roku zaplanowano szkolenia doskonalące dla auditorów oceniających laboratoria w następujących obszarach:

- badania pestycydów dla celów rolnictwa ekologicznego,
- badania odporności na działanie czynników środowiskowych,
- badania odpadów,
- zarządzanie elastycznym zakresem akredytacji,
- statystyczne metody analizy danych w PT/ILC wg ISO 13528:2015.

W przypadku szkoleń dla auditorów oceniających jednostki certyfikujące i inspekcyjne, jak co roku planowane są spotkania doskonalące w obszarze oceny jednostek certyfikujących systemy zarządzania, weryfikatorów EMAS i GHG, jednostek certyfikujących osoby, wyroby i jednostek inspekcyjnych. Głównym celem szkoleń będzie wypracowanie jednolitego podejścia i harmonizacja działań w ramach ocen prowadzonych w procesach akredytacji i nadzoru nad laboratoriami oraz jednostkami certyfikującymi i inspekcyjnymi.

9 PCA w liczbach

PCA udzieliło[12] 19 nowych akredytacji w pierwszej połowie 2017 roku. Jednocześnie zostało cofniętych 10 akredytacji dla laboratoriów badawczych, 1 akredytacja dla jednostki certyfikującej systemy, 1 akredytacja dla jednostki inspekcyjnej. Zawieszono także 5 akredytacji dla laboratoriów badawczych.

W ramach udzielonych nowych akredytacji 10 dotyczyło laboratoriów badawczych, 3 laboratoriów wzorcujących, 1 jednostki inspekcyjnej, 2 jednostek certyfikujących systemy, 1 jednostki certyfikującej wyroby oraz 2 dotyczyły weryfikatorów EMAS.

Akredytacje udzielone zostały w następujących zakresach:

- laboratoria badawcze: badania akustyczne i hałasu – w tym hałasu spowodowanego przez drgania, badania chemiczne, analityka chemiczna, badania kompatybilności elektromagnetycznej (EMC), badania dotyczące inżynierii środowiska (środowiskowe i klimatyczne), badania ogniowe, badania mechaniczne, badania metalograficzne, badania mikrobiologiczne, badania właściwości fizycznych, pobieranie próbek, laboratoria akredytowane do pobierania próbek,
- laboratoria wzorcujące: długość, siłę, moment siły, napięcie, prąd, rezystancję, energię,
- jednostka inspekcyjna: ICSM – inspekcje adekwatności stosowania wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka,
- jednostki certyfikujące systemy: 2008/57/WE – „Ocena zgodności interoperacyjności systemu kolei" (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE z dnia 17 czerwca 2008 roku w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie), QMS – system zarządzania jakością (PN-EN ISO 9001),
- jednostka certyfikująca wyroby: ocena zgodności w obszarze kolei,
- weryfikatorzy EMAS: weryfikacja i walidacja EMAS – Rozporządzenie (WE) Nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r.

Obecnie w PCA zarejestrowanych jest 1554 akredytowanych jednostek oceniających zgodność.

COFNIĘTE AKREDYTACJE

- 10 dla laboratoriów badawczych
- 1 dla jednostki certyfikującej systemy
- 1 dla jednostki inspekcyjnej

ZAWIESZONE AKREDYTACJE

- 3 dla laboratoriów badawczych

[12] Stan na dzień 12 maja 2017 r.